

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá možnými cestami, jakými lze stylistická vyjádření emocí v melodramatickém modu reinterpretovat v kontextu experimentálního filmu, (nejen) na příkladu tvorby režiséra Wenera Schroetera. Východisko tvoří dvě vzájemně provázané myšlenky. Zaprvé, melodramatickému modu jakožto nadžánrové kategorii je vlastní specifický exces, určitý repertoár výrazových prostředků sloužící k vyjádření krajních emocionálních stavů či situací. Tento druh excesu se typicky uplatňuje v momentech intenzivního vzplanutí, kdy děj ustrne ve statickém a symbolickém uspořádání buď skrze živý obraz, nebo detail tváře, a vše se soustředí na gesta a pózy hrdinů, již situaci vstřebávají, ještě než jsou schopni adekvátně zareagovat. Zadruhé, určité experimentální snímky dokážou tento exces pomocí tzv. expresivních a performativních operací s prostorem, časem a tělesností přeměnit z roviny exteriorizace rozpoznatelných emocí do podoby afektivní. Afekt lze přitom chápat jako určitý druh ozvláštnění emocí, jenž vyjevuje, jakým způsobem se těla zasažená patosem mohou měnit, aniž by se ustálila v rozpoznatelných gestech či symbolech. Mezi melodramatickým excesem a afektem (či šířeji afektovou teorií) lze potom rozehrát tzv. dvousměrný pohyb: na jedné straně existují experimentální filmová díla, která melodramatický exces proměňují natolik, až se stává afektivním, na straně druhé získává termín afekt, často vymezený jen abstraktně či negativně, právě touto přeměnou konkrétní stylistickou variantu, tedy variantu melodramatickou. Tato práce ukazuje, jak tento model dvousměrného pohybu funguje a jaké podněty může přinést jak do studia afektů, tak do filmové teorie.